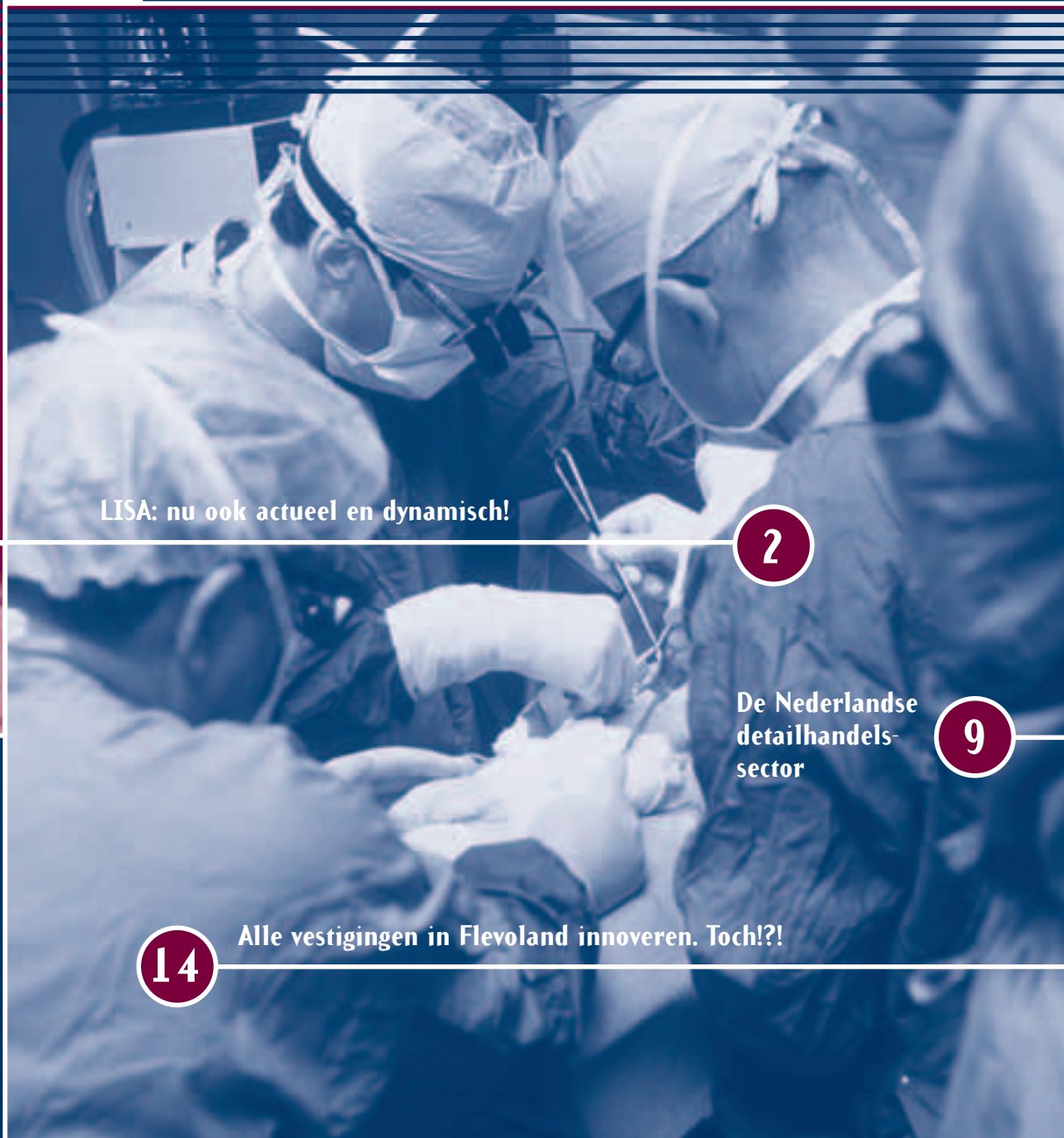

10

Lisa nieuws

Jaargang 9
December 2004

LISA: nu ook actueel en dynamisch!

2

De Nederlandse
detailhandels-
sector

9

14

Alle vestigingen in Flevoland innoveren. Toch!?!

Zorg & Welzijn: belangrijke pijler!

3

Lisa

Voor feiten en cijfers
over werkgelegenheid

LISA: nu ook actueel en dynamisch!

Column door Pieterjan Vriens, voorzitter van de Stichting LISA

LISA is een optelsom van zo'n twintig regionale registers. Deze regionale partijen leveren eind november hun geactualiseerde bestanden aan LISA, die vervolgens – na allerlei kwalitatieve controles – de bestanden samenvoegt tot het landelijke bestand. In de praktijk is het nieuwe LISA-bestand dan eind januari voor de markt beschikbaar. De tijdsplanning van LISA heeft alles te maken met de uitgebreide werkgelegenheidsenquête die door de registerhouders wordt gehouden.

LISA bevat gegevens over alle vestigingen in Nederland waar betaald werk wordt verricht. De kerngegevens per vestiging hebben een ruimtelijke component (adresgegevens) en een sociaal-economische component (werkgelegenheid en economische activiteit). Het LISA-bestand is primair bedoeld voor statistische doeleinden en onderzoek. Daarom werden tot op heden beide componenten maar éénmaal per jaar geactualiseerd. Voor de statistische informatie is dit geen bezwaar, echter de dynamiek van het bedrijfsleven is dermate groot dat de adresgegevens om een hogere actualiteitswaarde vragen. Het aantal adresmutaties is fors. Dit is een gevolg van de vele verplaatsingen, oprichtingen (bijvoorbeeld starters) en bedrijfssluitingen (bijvoorbeeld faillissementen). Een en ander heeft tot gevolg dat naar mate het jaar verstrijkt het aantal foutieve adressen in het LISA-bestand toeneemt. Partijen die LISA willen inzetten voor bijvoorbeeld het uitzetten van mailings zullen met name in de tweede helft van het jaar dan ook de nodige retourpost ontvangen.

Onze klanten hebben gevraagd of het mogelijk is om het NAW-gedeelte (Naam, Adres, Woonplaats) van het LISA-bestand vaker te actualiseren. Het LISA bestuur heeft dit verzoek ter harte genomen en heeft contact gezocht met de regionale registers om de mogelijkheden te inventariseren. Op regionaal niveau bleken bijna alle registerhouders reeds te werken met een actueel adressenbestand. Alle adresmutaties die via de Kamer van Koophandel of via andere bronnen binnenkomen worden bijna continue gemuteerd. Het actuele en dynamisch adressenbestand bestond dus eigenlijk al!

Het bleek dus meer een kwestie van techniek en logistiek om de regionale mutaties te kunnen verzamelen en te verwerken. LISA heeft vervolgens door het softwarebedrijf Mellon een mutatiemodule laten ontwikkelen, waarmee alle adresmutaties worden bijgehouden en met 'een druk op de knop' worden verstuurd. Uitgangspunt van LISA was immers wel dat de tijdsinspanningen van de registerhouders geminimaliseerd moeten worden. Het actueel en dynamische LISA-bestand zal in 2005 het licht zien!

In de praktijk betekent bovenstaande dat er vanaf volgend jaar twee gescheiden LISA-producten zullen bestaan:

1) **LISA 'Traditioneel'**. Dit bestand is vooral bedoeld voor statistische doeleinden en wordt eenmaal per jaar geactualiseerd. Voor analysedoeleinden blijft het mogelijk om ook adresgegevens uit dit bestand te halen. Immers, alleen in dit bestand is er een koppeling tussen adres en het exacte aantal werkzame personen.

2) **LISA 'Actueel en Dynamisch'**. Vooral bedoeld voor mailings en relatiebeheer. De adresgegevens worden vier maal per jaar geactualiseerd. Het bestand bevat geen exacte werkgelegenheid, maar wel informatie over de grootteklasse en de sbi-code. Werkgelegenheidsstatistieken zijn hier dus niet mee te maken.

Zoals het er nu naar uitziet zal het traditionele LISA-bestand (het werkgelegenheidsbestand van 2004) eind januari 2005 verschijnen. Via een persbericht zullen de eerste resultaten 'wereldkundig' worden gemaakt. Ook LISA 'Actueel en Dynamisch' zal begin 2005 worden gelanceerd. Tegen die tijd zal er ook meer duidelijk zijn over de precieze mogelijkheden (bijvoorbeeld abonnementen) en leveringsvoorwaarden. U zult hierover via de website (www.lisa.nl) en de eerste volgende LISA Nieuws geïnformeerd worden.

Op termijn wil LISA aansluiten op de ontwikkeling van het Basisbedrijvenregister (BBR). Zoals het er nu naar uitziet zal het Basisbedrijvenregister (BBR) geen alternatief zijn voor LISA, zeker niet wat betreft de werkgelegenheid. Wel kan het BBR consequenties hebben voor het adressendeel van LISA. Als deze informatie namelijk via het BBR beschikbaar komt, dan ziet LISA geen reden om dit deel verder te continueren. Interessant in dit kader zijn de besprekingen die LISA momenteel voert met CBS en VVK. Inzet van de gesprekken is het veiligstellen van regionale werkgelegenheidsinformatie in de toekomst. **Wordt vervolgd!**

Namens het LISA-bestuur,
Pieterjan Vriens
voorzitter.

Zorg & Welzijn: belangrijke pijler onder economie!

Door: Juri Heise, adviseur bij ETIN Adviseurs

De zorgsector telt in Nederland meer dan een miljoen werkzame personen, verspreid over bijna 63.000 vestigingen (stand medio 2003). Daarmee neemt deze sector 7,0% van alle vestigingen en 14,1% van de totale werkgelegenheid voor haar rekening. De zorgsector is na de handelssector en de zakelijke dienstverlening de derde sector van Nederland en is daarmee een belangrijke pijler onder de Nederlandse economie. Niet alleen de omvang van de zorgsector is indrukwekkend, ook gaat het de laatste jaren om één van de snelst groeiende sectoren.

In zorgsector meer dan miljoen personen werkzaam

De zorgsector is in deze analyse samengesteld uit de gezondheidszorg, de welzijnszorg en de persoonlijke verzorging. De veterinaire diensten blijven buiten beschouwing. De welzijnszorg neemt 53,7% van de banen voor haar rekening, de gezondheidszorg komt uit op

43,9% en de persoonlijke verzorging is goed voor de overige 2,4%. Tezamen zijn zij goed voor meer dan 1.063.000 werkzame personen, 14,1% van de totale werkgelegenheid in Nederland. Indien nader wordt ingezoomd op de hoofd-categorieën, dan blijkt dat de deelsector 'Welzijnszorg waarbij huisvesting wordt geboden' (o.a. verpleeg- en verzorgingshuizen) met 31,5% van de werkgelegenheid de grootste werkgever is, gevolgd door de 'Curatieve zorg met overnachting' (o.a. ziekenhuizen) met 27,7%.

Vestigingen en banen in de zorg- en welzijnssector naar (deel)sector

Sector	Vestigingen		Banen		Gemiddeld Aantal banen
	Abs.	%	Abs.	%	
Gezondheidszorg					
Curatieve zorg met overnachting (o.a. ziekenhuizen)	480	0,8	276.540	27,7	576,1
Medische praktijken	6.690	10,6	26.280	2,8	3,9
Tandheelkundige praktijken	4.990	7,9	21.830	2,1	4,4
Praktijken van verloskundigen en paramedici	11.650	18,5	45.990	4,8	3,9
Curatieve zorg zonder overnachting	700	1,1	21.250	1,7	30,4
Instellingen voor preventieve gezondheidszorg	1.530	2,4	35.040	3,1	22,9
Gezondheidszorgondersteunende diensten	1.400	2,2	19.770	1,8	14,1
(Sub)totaal	27.430	43,6	446.690	43,9	16,3
Welzijnszorg					
Welzijnszorg waarbij huisvesting wordt geboden	4.370	6,9	333.610	31,5	76,3
Niet-medische dagbehandeling, jeugdzorg, thuiszorg	2.460	3,9	127.880	11,4	52,0
Kinderopvang, maatschappelijk werk, e.d.	11.190	17,8	115.570	9,6	10,3
Overige welzijnszorg	1.710	2,7	13.310	1,2	7,8
(Sub)totaal	19.720	31,4	590.370	53,7	29,9
Persoonlijke verzorging					
Schoonheidsverzorging (incl. pedicures en manicures)	13.670	21,7	16.860	1,7	1,2
Sauna's, zonnebanken, massagesalons, bronnenbaden	2.070	3,3	9.760	0,7	4,7
(Sub)totaal	15.740	25,0	26.620	2,4	1,7
Totaal Zorg & Welzijn	62.890	100,0	1.063.680	100,0	16,9

Bron: LISA 2003; bewerking ETIN Adviseurs

Indien naar het aantal vestigingen wordt gekeken, valt op dat de persoonlijke verzorging (met circa 25% van het totaal) een veel zwaarder gewicht heeft dan bij de werkgelegenheid. Dit heeft alles te maken met het kleinschalige karakter van de sector. De persoonlijke verzorging telt gemiddeld 1,7 werkzame personen per vestiging, in de gezondheidszorg is dat 16,3 en in de welzijnszorg zelfs 29,9. Voor de hele zorgsector wordt een gemiddelde bezetting van 16,9 personen per vestiging berekend. Daarmee is de sector aanzienlijk grootschaliger dan het totale bedrijfsleven (8,5 personen per vestiging).

Zorgsector gedomineerd door vrouwen

Het leeuwendeel van de banen in de zorgsector wordt ingevuld door vrouwen. Voor de hele sector geldt een aandeel van 80,4%. In de welzijnssector ligt het aandeel vrouwen met 85,2% zelfs nog iets hoger. Ter vergelijking, voor het hele bedrijfsleven wordt een percentage van 41,8% berekend.

Van de onderscheiden deelsectoren is het aandeel van vrouwen het hoogst in de schoonheidsverzorging. In deze deelsector wordt maar liefst 92% van alle banen ingevuld door een vrouw. Andere deelsectoren met een hoog vrouwen-aandeel (meer dan 85%) zijn de niet-

medische dagbehandeling (incl. jeugdzorg en thuiszorg), de welzijnszorg waarbij huisvesting wordt geboden en kinderopvang/maatschappelijk werk.

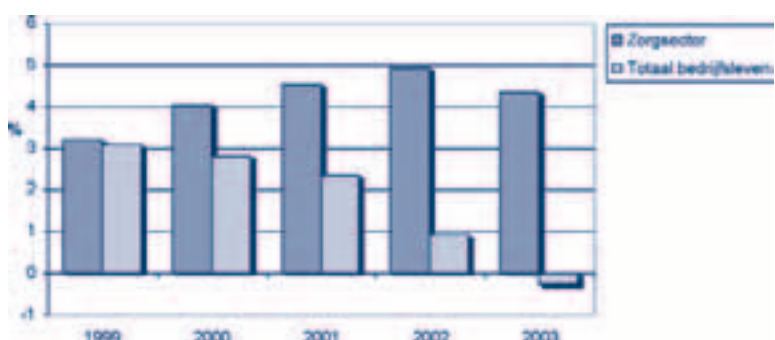
Relatief veel kleine baantjes in zorg

Binnen het LISA-bestand wordt onderscheid gemaakt tussen parttime en fulltime banen. De grens tussen beide ligt bij 12 uur per week. Niet geheel verrassend kent de zorgsector met 18,1% meer parttime banen dan de meeste andere sectoren (totaal bedrijfsleven: 13,5%). Een en ander heeft te maken met het hoge aandeel vrouwen dat in de zorgsector werkzaam is. Het hoogste aandeel parttimers kent de deelsector 'Sauna's, zonnebanken, massagesalons, bronnenbaden' (34,0%). Ook de 'Schoonheidsverzorging' (30,3%) en de 'Niet-medische dagbehandeling, jeugdzorg, thuiszorg' (28,0%) kennen relatief veel kleine baantjes.

Banenmotor zorgsector draait op volle toeren

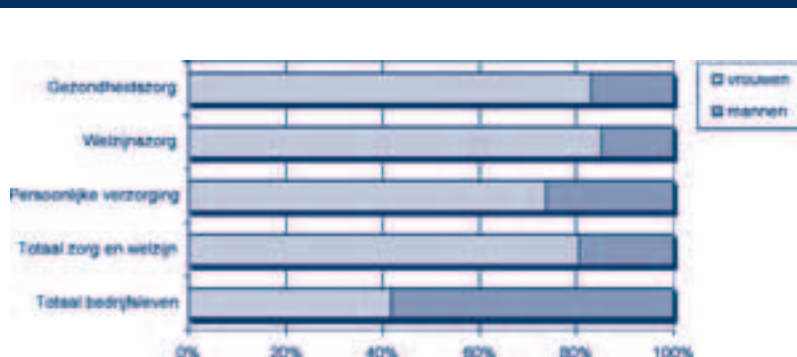
Het banenscheppende vermogen van de zorgsector is de afgelopen jaren nauwelijks getemperd door de verslechterde conjunctuur. Waar het totale bedrijfsleven sinds 1999 een duidelijk neerwaartse lijn laat zien (met zelfs een daling van de werkgelegenheid in 2003), toont de zorgsector juist een tegenovergestelde ontwikkeling. Tussen 1999 en 2002 steeg de jaarlijkse banengroei van zo'n 3% naar gemiddeld 5%, om in 2003 weer een klein stapje terug te doen.

Jaarlijkse werkgelegenheidsgroei van de zorgsector en het totale bedrijfsleven (1999-2003)

Bron: LISA 2003; bewerking ETIN Adviseurs

Aandeel vrouwen in de totale werkgelegenheid per (deel)sector in 2003

Bron: LISA 2003; bewerking ETIN Adviseurs

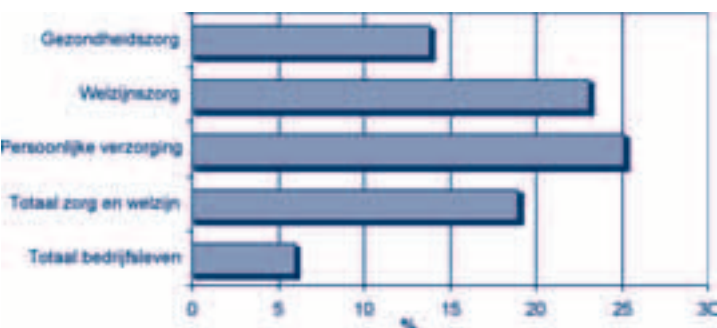
De bovengemiddelde werkgelegenheidsgroei heeft onder meer te maken met het feit dat de sector, in tegenstelling tot veel andere sectoren, minder conjunctuurgevoelig is. Bovendien is er sprake van een zekere inhaalslag. Een aantal jaren geleden werd de zorg geconfronteerd met een zeer krappe arbeidsmarkt (veel openstaande vacatures). Door overheidsstimulering, maar uiteraard ook door een ruimere arbeidsmarkt heeft de zorgsector het personeelsbestand weer op peil kunnen brengen. Ook voor de komende jaren wordt een verdere groei van de zorgsector verwacht. Door de toenemende

vergrijzing zal de vraag naar zorg immers alleen maar verder toenemen. Een remmende werking zal echter uitgaan van de aangekondigde overheidsbezuinigingen. Enige afvlakking van de werkgelegenheidsgroei lijkt derhalve reëel.

Snelle groei persoonlijke verzorging

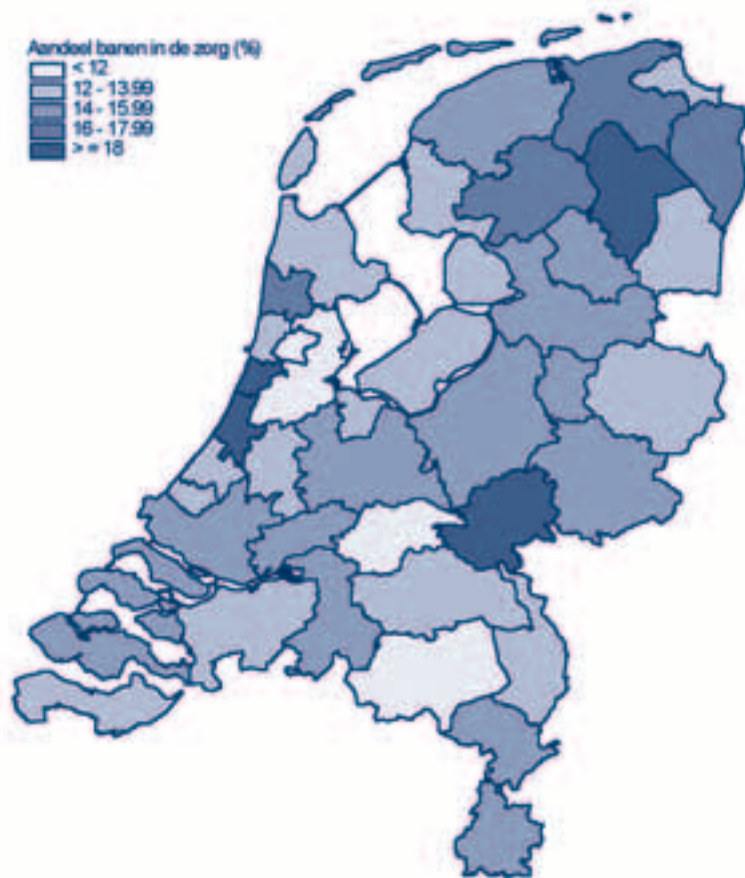
Zoals gezegd wordt de zorgsector gekenmerkt door een bovengemiddelde dynamiek. Tussen 1999 en 2003 groeide het aantal vestigingen met 9,0% (bijna 5.200 vestigingen), het aantal banen nam zelfs toe met 19,0% (ruim 170.000 banen). Ter vergelijking, het totaal aantal bedrijven in Nederland groeide in deze periode met 5,2% en de totale werkgelegenheid met 6,0%. Van de drie hoofdsectoren binnen de zorgsector heeft de persoonlijke verzorging relatief gezien de snelste groei doorgemaakt. Tussen 1999 en 2003 groeide de werkgelegenheid in deze sector met 25,1%. Het gaat hier veelal om starters (verruiming Vestigingswet). De welzijnszorg volgt met een toename van 23,1%, de gezondheidszorg komt uit op 13,8%.

Ontwikkeling aantal banen in de zorgsector naar deelsector (1999-2003)

Bron: LISA 2003; bewerking ETIN Adviseurs

Aandeel zorg in het totaal aantal banen per regio (2003)

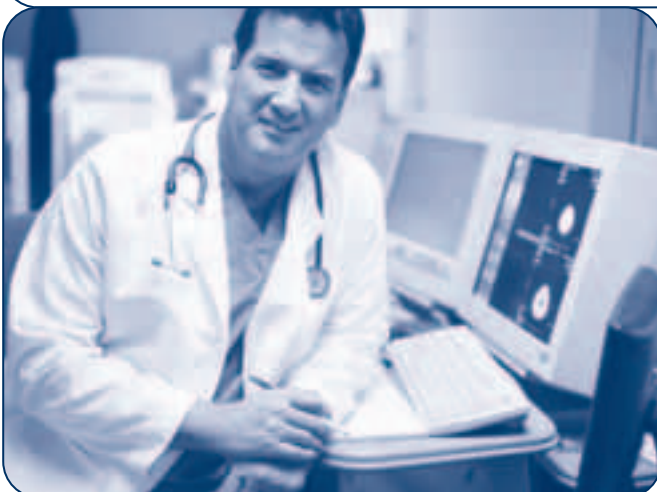
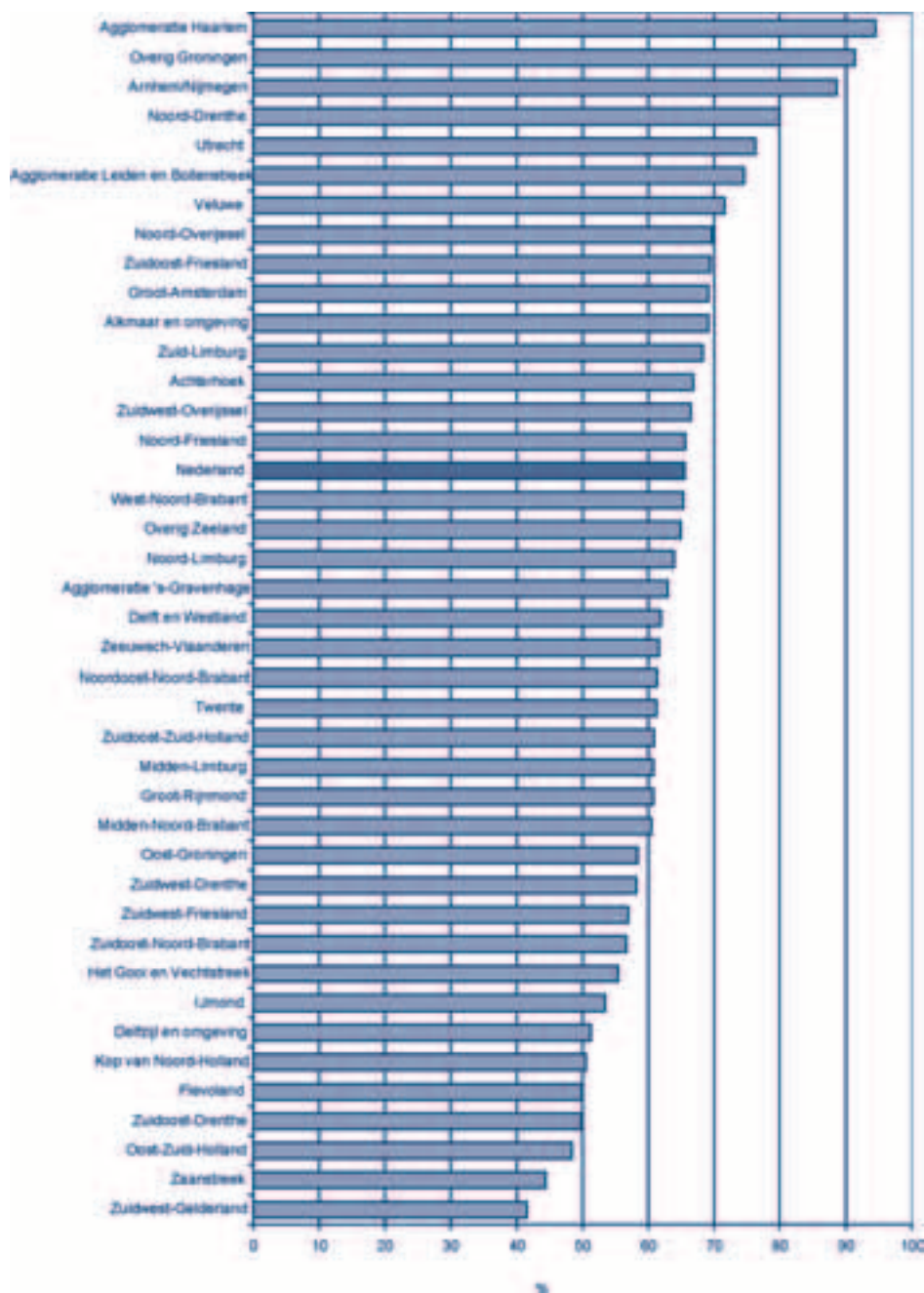

Bron: LISA 2003; bewerking ETIN Adviseurs

Meeste 'zorgbanen' in regio Utrecht

De meeste werkgelegenheid in de zorgsector, en wel ruim 88.000 werkzame personen, is te vinden in de regio Utrecht. Groot-Rijnmond, Groot-Amsterdam, Arnhem/Nijmegen en de Agglomeratie 's-Gravenhage completeren de top 5. Indien het aandeel van de zorgsector in het totale bedrijfsleven wordt berekend, ontstaat een heel ander beeld. Relatief gezien heeft namelijk de regio Noord-Drenthe de grootste zorgsector. Meer dan 21% van de totale regionale werkgelegenheid (Nederland: 14,1%) behoort tot deze sector. Andere regio's met relatief veel werkgelegenheid in de zorg zijn Agglomeratie Haarlem, Arnhem/Nijmegen, Agglomeratie Leiden en Bollenstreek en Overig Groningen (incl. stad Groningen). Op de laatste plaats staat Zuidwest-Gelderland met 9,8%.

Aantal zorgbanen per 1000 inwoners per regio (2003)

Een andere maatstaf die de onder- of oververtegenwoordiging van de zorgsector laat zien, is het aantal banen per 1000 inwoners. Dit vormt tevens een indicatie voor de verzorgingsgraad van de regio. De agglomeratie Haarlem is dan met 94,5 banen per 1000 inwoners koploper, gevolgd door Overig Groningen, Arnhem/Nijmegen, Noord-Drenthe en Utrecht. Zuidwest-Gelderland is ook hier hekkensluiter.

Meeste 'zorgbanen' in gemeente Amsterdam

Indien op gemeenteniveau wordt ingezoomd, blijkt dat de gemeente Amsterdam veruit de meeste vestigingen en werkzame personen in de zorgsector telt. Zo heeft Amsterdam bijna 11.000 banen meer dan de nummer twee Rotterdam. 's-Gravenhage, Utrecht en Nijmegen maken de top-5 compleet. Als bij de tien grootste zorggemeenten gekeken wordt naar het aandeel van de zorg in de totale werkgelegenheid dan staat Nijmegen met een aandeel van 25,7% duidelijk bovenaan. Nijmegen heeft (samen met Arnhem) blijkbaar niet voor niets in de nota 'Pieken in de Delta' van het ministerie van Economische Zaken de status van Health Valley gekregen. Groningen en Tilburg bezetten respectievelijk de tweede en derde plaats. Vooral Amsterdam en Eindhoven scoren nu duidelijk lager.

Indien naar de 50 grootste werkgelegenheidsgemeenten wordt gekeken, komt Assen met een werkgelegenheidsaandeel van 26,8% als eerste uit de bus, gevolgd door Zeist (26,0%) en Nijmegen (25,7%). Deze cijfers verbleken echter wanneer ook de kleinere gemeenten bij de analyse worden betrokken. Zo heeft de zorg in gemeenten als Bennebroek, Warnsveld, Heel, Blaricum en Bedum een werkgelegenheidsaandeel van meer dan 40%.

Top 10 gemeenten met meeste werkgelegenheid in de zorgsector

Gemeente	Vestigingen	Werkzame personen	% zorg in totaal banen
1 Amsterdam	3.319	60.861	13,0
2 Rotterdam	1.982	49.960	15,0
3 's-Gravenhage	1.788	33.208	14,5
4 Utrecht	1.350	32.058	15,7
5 Nijmegen	827	23.769	25,7
6 Groningen	840	23.124	18,3
7 Tilburg	666	17.497	17,6
8 Eindhoven	780	16.843	12,4
9 Arnhem	853	16.343	17,7
10 Zwolle	338	15.043	19,4

Aandeel zorg in het totaal aantal banen per regio (2003)

Aantal banen in de zorgsector per 4-cijferig postcodegebied (2003)

Grootste ruimtelijke concentratie zorg in gemeente Groningen

De grootste werkgelegenheidsconcentraties in de zorg zijn te vinden in en rond (academische) ziekenhuizen. Dit blijkt duidelijk wanneer de werkgelegenheid in de zorgsector op (4-cijferig) postcodeniveau wordt geanalyseerd. De grootste concentratie is te vinden in postcodegebied 9713 in de gemeente Groningen. In dit gebied (rond het Academisch Ziekenhuis Groningen) zijn 70 vestigingen gevestigd die goed zijn voor bijna 10.000 banen. Na Groningen volgen de postcodegebieden in respectievelijk Nijmegen (6525: 9.300 banen), Utrecht (3584: 8.300 banen), Amsterdam (1105: 7.600 banen) en Zwolle (8011: 7.300 banen). Kanttekening is wel dat de omvang van de postcodegebieden niet overal gelijk is, waardoor de echte baandichtheid niet wordt gemeten.

De Nederlandse detailhandelssector

Door: Veroniek Coolen, werkzaam bij ETIN Adviseurs

De detailhandelssector beleeft relatief moeilijke tijden. De gevolgen van de recessie zijn in 2003 duidelijk merkbaar gebleken. Vooral de consumptieve bestedingen aan duurzame (en luxe) consumptiegoederen stonden door het lage consumentenvertrouwen en de stagnerende koopkracht onder druk. De minder conjunctuurgevoelige detailhandel 'voedingswaren' deed het in 2003 wat beter, waardoor er per saldo toch een groei van de werkgelegenheid werd geregistreerd. Door de prijzenoorlog en het nog altijd beperkte consumentenvertrouwen zijn de vooruitzichten voor 2004 en 2005 relatief ongunstig.

Meer dan 700.000 arbeidsplaatsen in de detailhandel

De detailhandelssector kan worden onderverdeeld in zeven hoofdgroepen (zie tabel rechts). Binnen de sector heeft de hoofdgroep 'Winkels gespecialiseerd in overige artikelen' duidelijk het hoogste werkgelegenheidsaandeel (45,2%). Tot deze deelsector behoren winkels in onder andere kleding, huishoudelijke artikelen, schoeisel, verlichtingsartikelen, witgoed en fotografie, etc. De 'Supermarkten en warenhuizen' vormen een branche die qua aantal banen de tweede plaats inneemt (32,1%). Met 9,8% van het aantal banen in de detailhandel vormt de branche 'Winkels gespecialiseerd in voedings- en genotmiddelen' de derde groep.

Werkgelegenheid in de detailhandel naar hoofdgroep (2003)

Hoofdgroepen	Vestigingen	Banen	Aandeel in totaal (%)
Supermarkten, warenhuizen e.d.	6.520	228.320	32,1
Winkels gespecialiseerd in voedings- en genotmiddelen	16.140	69.400	9,8
Winkels in farmaceutische en medische artikelen	5.680	45.700	6,4
Winkels gespecialiseerd in overige artikelen	68.460	321.460	45,2
Winkels in tweedehands goederen en antiek	4.110	9.180	1,3
Detailhandel niet in winkel	21.430	27.630	3,9
Reparatie van consumentenartikelen	4.340	10.060	1,4
Totaal Nederland	126.670	711.740	100
Aandeel detailhandel in totale bedrijfsleven	15,6	9,4	

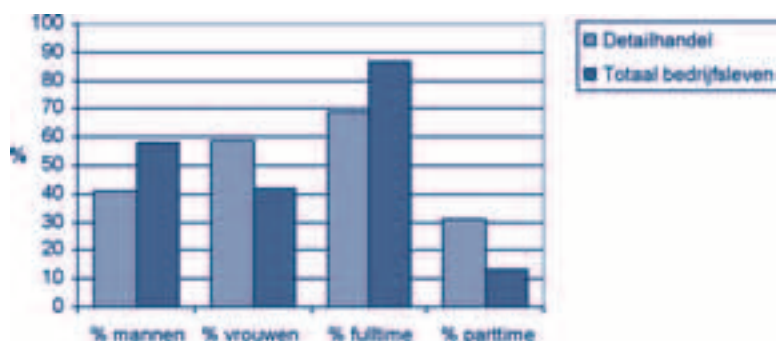
Bron: LISA 2003; bewerking ETIN Adviseurs

Veel vrouwen werkzaam in de detailhandel

In de detailhandelssector werkt een relatief hoog percentage vrouwen. Deze groep heeft een aandeel van 59% tegen 41% mannelijke werknemers.

Het totale bedrijfsleven laat juist een omgekeerd beeld zien (58% mannen versus 42% vrouwen). Verder blijkt dat van alle detailhandelsbanen in Nederland bijna 70% wordt ingevuld door fulltimers (het gaat hier om banen van meer dan 12 uur per week). Het aandeel fulltimers voor het totale bedrijfsleven ligt met meer dan 85% aanzienlijk hoger. De detailhandelssector vormt blijkbaar een sector waar het in deeltijd werken populair is. Dit heeft vooral te maken met het hoge percentage vrouwelijke werknemers.

Kenmerken werkgelegenheid in de detailhandel en het totale bedrijfsleven (2003)

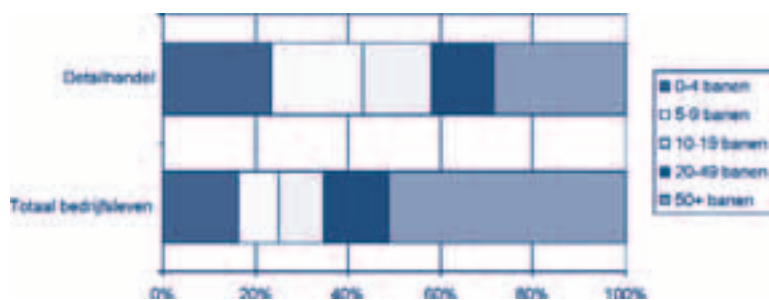

Bron: LISA 2003; bewerking ETIN Adviseurs

Detailhandel relatief kleinschaligheid

De detailhandel wordt gekenmerkt door kleinschaligheid. Dit blijkt onder meer uit de verdeling van de werkgelegenheid naar grootteklasse. Ongeveer 33% van de werkgelegenheid is te vinden bij bedrijven met minder dan 10 personen. Ter vergelijking, voor het totale bedrijfsleven is dat nog geen 25%. Het verschil is echter

Verdeling werkgelegenheid naar grootteklasse in detailhandel en totale bedrijfsleven (2003)

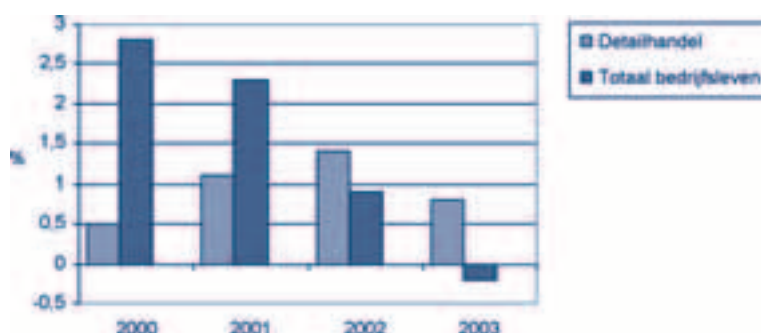
Bron: LISA 2003; bewerking ETIN Adviseurs

nog groter bij de grotere bedrijven. In het totale bedrijfsleven zijn de bedrijven met meer dan 50 werknemers goed voor meer dan de helft van de totale werkgelegenheid. In de detailhandel is dit slechts ongeveer 21%. In de detailhandel is de werkgelegenheid meer evenwichtig verspreid over de grootteklassen.

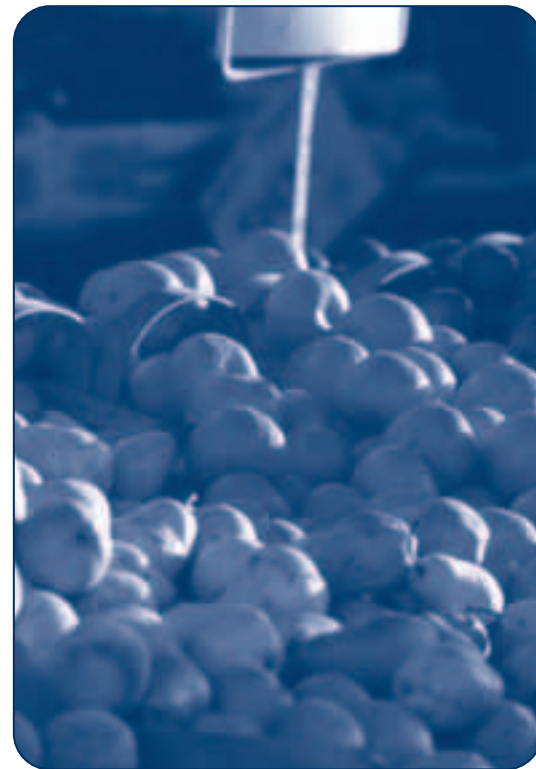
Werkgelegenheidsgroei in detailhandel blijft achter

Tussen 1999 en 2003 groeide de detailhandelssector met 26.000 banen. Dit komt overeen met een stijging van 3,8%. Dit is lager dan de groei van het totale bedrijfsleven (ruim 6%). Uit de analyse van de groeicijfers blijkt duidelijk dat de detailhandel minder gevoelig is voor conjunctuurschommelingen. In 2000 en 2001, een periode van hoogconjunctuur, blijft de groei van de detailhandel duidelijk achter bij het gemiddelde van het totale bedrijfsleven, in 2002 en 2003 heeft de detailhandel

Ontwikkeling werkgelegenheid detailhandel en totaal bedrijfsleven

Bron: LISA 2003; bewerking ETIN Adviseurs

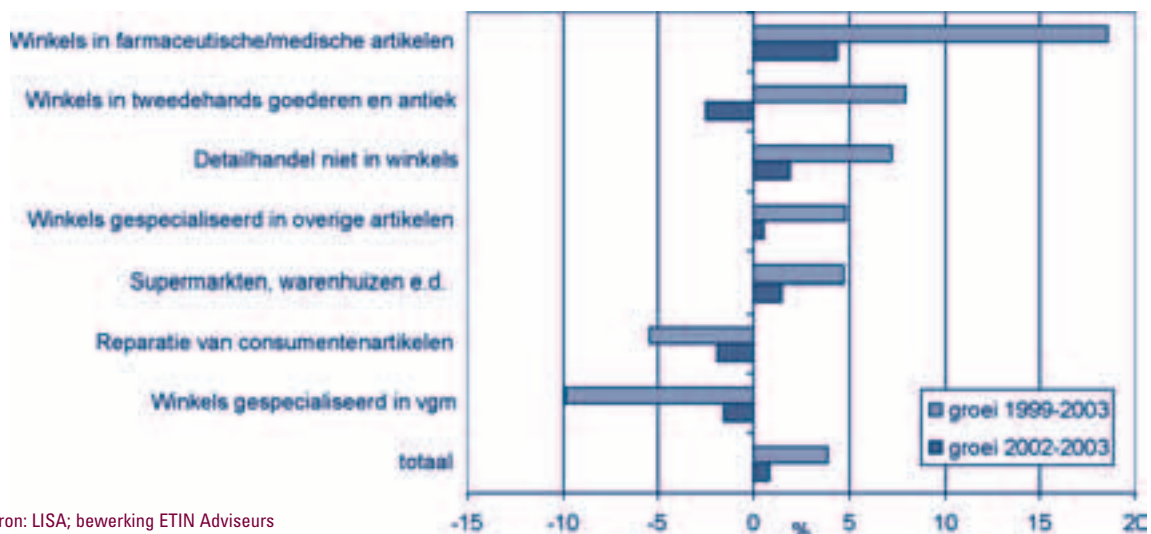
juist een voorsprong. Illustratief is vooral de ontwikkeling in 2003. De detailhandel noteerde in dat jaar nog een groei van de werkgelegenheid met 0,8%, het totale bedrijfsleven werd toen geconfronteerd met een krimp (-0,2%). Een verklaring hiervoor is te vinden in het feit dat er, ook als het economisch minder goed gaat, toch bestedingen zullen worden gedaan in de detailhandel. Vooral aan bepaalde basisvoorzieningen als voedsel en kleding zal altijd behoefte blijven bestaan. Uiteraard zijn de meer duurzame en luxe goederen wel gevoelig voor de conjuncturele ontwikkeling en het consumentenvertrouwen.

Snelste groei winkels in farmaceutische en medische artikelen

Indien de werkgelegenheidsontwikkeling van de detailhandel naar branche wordt geanalyseerd, dan blijkt dat de winkels in farmaceutische en medische artikelen de grootste werkgelegenheids groei hebben gerealiseerd. Dit geldt zowel voor de periode 1999-2003 (+18,6%) als voor de periode 2002-2003 (+4,3%). De sterke groei

kan te maken hebben met de opkomst van bedrijven als DA, ETOS, Trekleister, Schleckers en Kruidvat. Voor dergelijke bedrijven geldt dat er sprake is van branchevervaging. Je laat daar je foto's afdrukken en koopt er een PC, snoep en speelgoed. Opvallend is ook de snelle groei van winkels in tweedehands artikelen en antiek. Hier groeide de werkgelegenheid tussen 1999 en 2003 met 8,0%. De reparatie van consumenten artikelen (-5,4%) en de voedingspecialzaken (-9,9%) laten een daling van de werkgelegenheid zien. Vooral de laatste ondervindt veel concurrentie van de supermarkten.

Werkgelegenheidsontwikkeling in de detailhandel naar branche (1999-2003 en 2002-2003)

Bron: LISA; bewerking ETIN Adviseurs

Meeste werkgelegenheid in de detailhandel in de grote steden

Amsterdam telt in Nederland veruit de meeste detailhandelsvestigingen en ook wat betreft het aantal werkzame personen is Amsterdam duidelijk koploper. Na Amsterdam volgen Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Groningen. Indien de top 10 wordt gezien, kan geconcludeerd worden dat de detailhandel een sterk verzorgend karakter heeft. Er is immers een duidelijk relatie tussen het aantal inwoners en de aanwezigheid van de detailhandel.

Top 10 gemeenten met meeste werkgelegenheid in de detailhandel

Gemeenten	Vestigingen	Banen
1 Amsterdam	8.300	37.450
2 Rotterdam	3.940	25.950
3 Den Haag	3.630	19.680
4 Utrecht	2.060	13.450
5 Groningen	1.410	10.830
6 Eindhoven	1.540	10.780
7 Tilburg	1.240	9.130
8 's-Hertogenbosch	1.380	8.250
9 Arnhem	1.190	8.030
10 Breda	1.230	7.850

Bron: LISA; bewerking ETIN Adviseurs

In de onderstaande kaart wordt het aantal banen in de detailhandel voor alle Nederlandse gemeente gepresenteerd. Ook hier springen de grote steden er duidelijk uit. Gelet op de grote bevolkingsconcentraties in de Randstad is hier ook het grootste deel van de landelijke detailhandel te vinden.

Aantal banen in de detailhandelssector per gemeente, 2003

Bron: LISA 2003

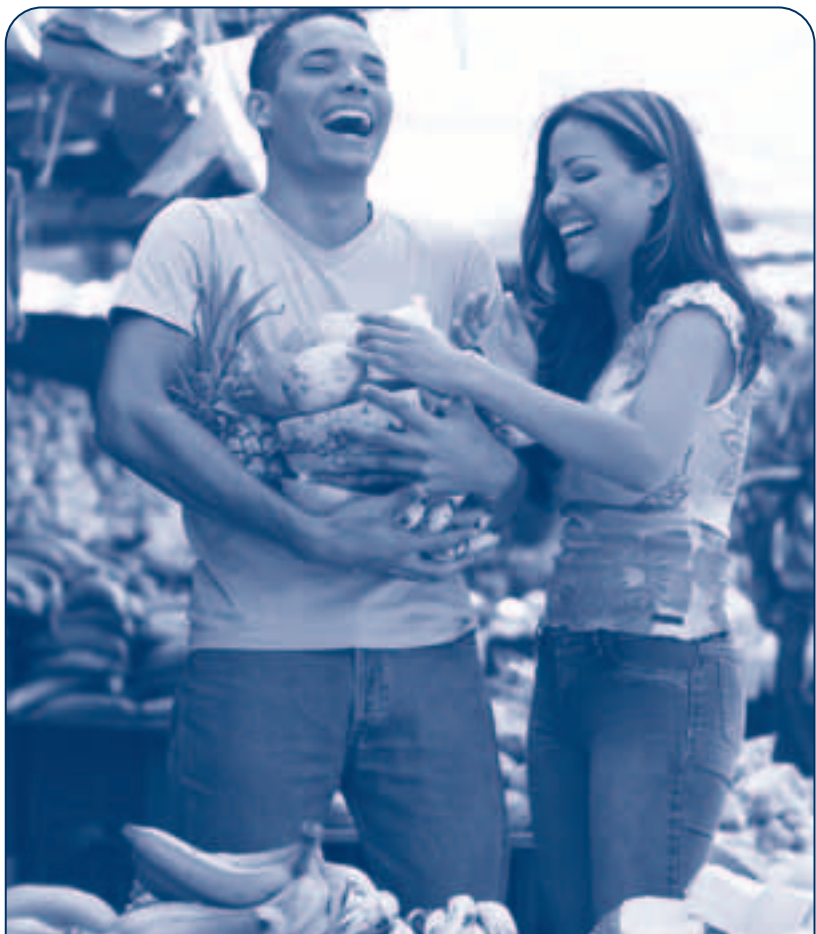

Economische betekenis detailhandel 40.000+ gemeenten

Regelmatig verschijnen er in de media berichten over (de populaire) winkelsteden in Nederland. Maar in welke gemeente is de betekenis van de detailhandelssector nu economisch van groot belang? De analyse op basis van absolute cijfers levert een vrij voorspelbaar beeld op. Anders wordt het als naar het relatieve belang van de detailhandel wordt gekeken.

Om een goed beeld te krijgen zijn hiervoor de gemeenten met meer dan 40.000 inwoners bestudeerd (het gaat hier in totaal om 93 gemeenten van de in totaal 489 gemeenten). Per gemeente is het aantal detailhandelbanen per 1.000 inwoners berekend. Op de eerste plaats staat de stad Roermond met 74 banen in de detailhandel per 1.000 inwoners. Deze toppositie kan onder andere worden verklaard door de aanwezigheid van het Designer Outlet Center (DOC) in deze stad. Roermond profileert zich dus niet voor niets als koopstad. De gemeenten Uden en Zwolle nemen met respectievelijk 65 en 62 banen per 1.000 inwoners een tweede en derde plaats in. 's-Hertogenbosch en Groningen completeren de nationale top 5. Amsterdam, die in absolute termen duidelijk als eerste uit de bus komt, bezet nu maar de 25ste plaats. Opvallend is dat de andere drie grote steden Den Haag, Rotterdam en Utrecht helemaal niet in de top 25 te vinden zijn.

Overigens zijn er in Nederland kleinere gemeenten (minder dan 40.000 inwoners) die nog hoger scoren dan Roermond. Van alle gemeenten staat Beverwijk met 90,7 banen per 1000 inwoners bovenaan. Deze hoge score kan grotendeels worden toegeschreven aan de Beverwijkse Bazaar. Ook de gemeenten Bunschoten, Baarle-Nassau, Hulst en Sneek scoren zeer hoog.

Top 25 gemeenten (40.000+) met meeste banen in de detailhandel per 1000 inwoners

Gemeente	Bevolking vestigingen	Aantal banen	Aantal	Banen per 1000 inwoners
Roermond	45.340	580	3.370	74,3
Uden	40.110	380	2.630	65,6
Zwolle	109.960	850	6.920	62,9
's-Hertogenbosch	132.500	1.380	8.250	62,3
Groningen	177.170	1.410	10.830	61,1
Doetinchem	49.100	420	3.000	61,1
Veenendaal	60.950	500	3.630	59,5
Alkmaar	93.390	900	5.480	58,7
Leeuwarden	91.280	770	5.350	58,6
Maastricht	121.980	1.300	7.120	58,4
Rijswijk	48.090	370	2.750	57,1
Arnhem	141.530	1.190	8.030	56,7
Heerlen	93.970	840	5.310	56,5
Weert	48.790	430	2.730	56,0
Middelburg	46.210	430	2.540	55,0
Venlo	91.780	840	5.050	55,0
Waalwijk	45.580	330	2.500	54,8
Hengelo (O.)	80.960	660	4.440	54,8
Assen	61.580	410	3.380	54,8
Haarlemmermeer	122.900	770	6.640	54,0
Eindhoven	206.120	1.540	10.780	52,3
Smallingerland	53.740	380	2.800	52,0
Tiel	40.520	320	2.090	51,5
Almelo	71.730	630	3.690	51,5
Amsterdam	736.560	8.300	37.450	50,8

Bron: LISA; bewerking ETIN Adviseurs

Indien dezelfde index ook wordt berekend voor het aantal vestigingen ontstaat een ander beeld. Van de 40.000+ gemeenten staat weliswaar ook nu Roermond met 12,8 vestigingen per 1000 inwoners op nummer één, maar Amsterdam stijgt nu van de 25ste plaats naar de 2de plaats (met 11,3 vestigingen). Maastricht, 's-Hertogenbosch en Haarlem bezetten de overig plaatsen in de top 5. Indien dit indexcijfer voor alle gemeenten in Nederland wordt berekend, dan staat Beverwijk met 26,1 vestigingen wederom (en met grote voorsprong) op de eerste plaats. Vlieland en Sluis zijn respectievelijk de nummers twee en drie.

Gemeente Katwijk kent hoogste werkgelegenheidsaandeel van de detailhandel

Om het economische belang van de detailhandel voor de gemeentelijke economie te bepalen, kan ook naar het aandeel van de detailhandel in de totale werkgelegenheid worden gekeken. Van de 40.000+ gemeenten staat dan de gemeente Katwijk met 14,9% bovenaan, gevolgd door Leidschendam-Voorburg, Maarssen, Spijkernisse en Vlaarding. Deze gemeenten zijn qua werkgelegenheid dus het meest 'afhankelijk' van de detailhandel. Voor deze indicator geldt dat de G5 (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Eindhoven) vrij laag in de ranking is terug te vinden. Dit heeft onder meer te maken met de sterke vertegenwoordiging van andere sectoren in deze steden (vooral zakelijke dienstverlening).

Alle vestigingen in Flevoland innoveren. Toch!?!

Door: Joshua de Haseth, Provincie Flevoland

Niets blijkt minder waar. Ruim de helft van de vestigingen in Flevoland innoveert niet: grotendeels acht zij dit niet nodig of niet van toepassing. Dit is één van de meest opmerkelijke conclusies van het onderzoek naar innovatie bij Flevolandse vestigingen.

Innovatie is van groot belang voor de economie. Alle overheden, van lokaal tot Europees niveau zetten in op het stimuleren van innovatie bij vestigingen. Echter, om gericht beleid te kunnen maken moet wel duidelijk zijn hoe het met de innovatie bij vestigingen gesteld is. Provincie Flevoland heeft met dit onderzoek een nulmeting verricht naar de mate van innovatie. Dit onderzoek is niet alleen verricht onder het bedrijfsleven, ook de niet-commerciële sector is in het onderzoek meegenomen. Het resultaat is een totaal beeld van de innovatie in provincie Flevoland, met uitsplitsingen naar gemeente, bedrijfssector, grootteklasse en locatie.

Werkgelegenheidsonderzoek 2003

Aan de vestigingen in Flevoland is middels de jaarlijkse werkgelegenheids-enquête in 2003 gevraagd of de vestigingen innoveren, hoe zij innoveren en als ze geen innovatie toepassen wat de redenen hiervoor zijn. Hierbij is innovatie breed gedefinieerd: 'vernieuwing van producten, diensten en processen'.

De analyse van de vragen over innovatie hebben naast de standaard variabelen uit het LISA werkgelegenheidsregister het rapport 'Toepassing van innovatie in Flevoland: een eerste verkenning' opgeleverd. Het onderhavige artikel beschrijft in hoofdlijnen de belangrijkste bevindingen. Meer gedetailleerde gegevens zijn in het rapport te vinden.

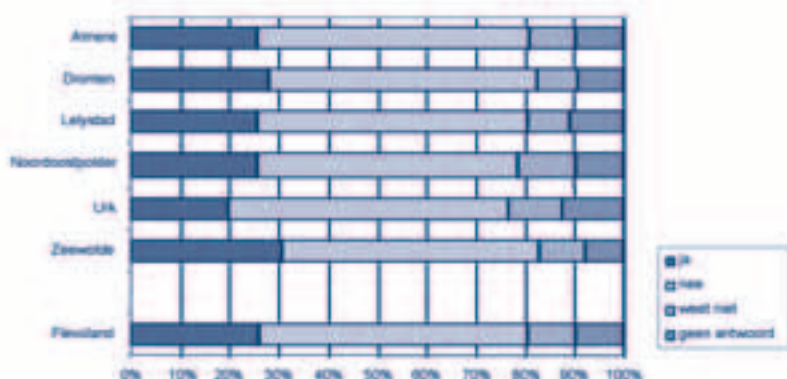
Innoverende vestigingen

Een kwart van de vestigingen in Flevoland geeft aan te innoveren. Gemeente Zeewolde heeft binnen haar grenzen relatief de meeste innoverende vestigingen (31%).

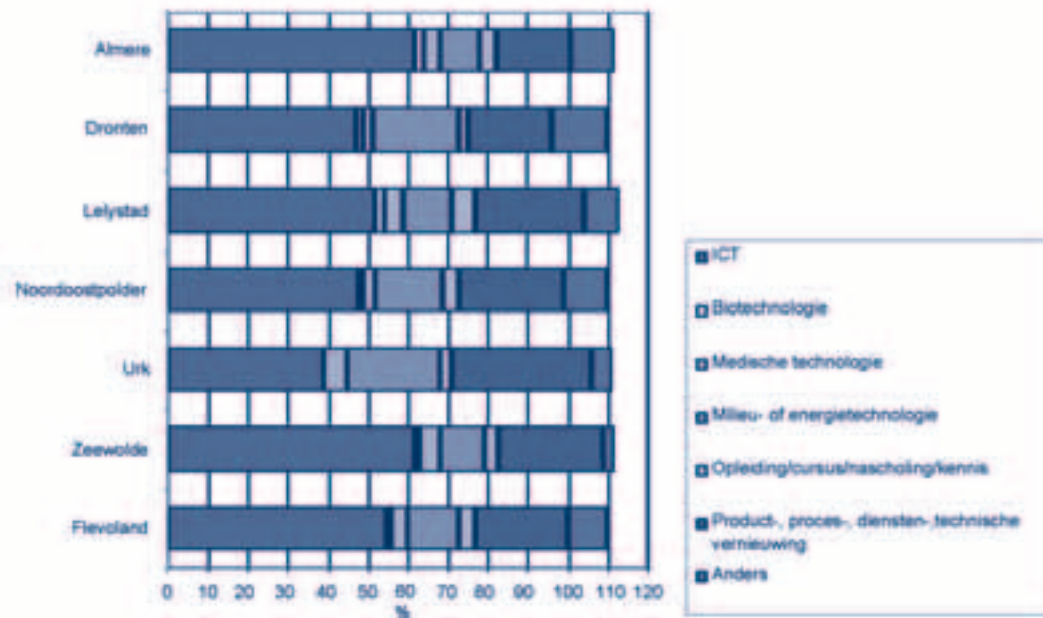
Soort innovatie

ICT is bij innoverende vestigingen de meest belangrijke wijze van toepassing van innovatie. Iets meer dan de helft van de innoverende vestigingen innoveert door toepassing van ICT. ICT wordt relatief het meest toegepast in de gemeenten Almere en Zeewolde. Als de gegevens uitgesplitst worden naar bedrijfssector voor geheel Flevoland dan blijkt dat ICT relatief veel wordt toegepast in de sectoren financiële instellingen, zakelijke dienstverlening, openbaar bestuur en onderwijs. Verder wordt in vestigingen van groot tot klein ICT het meest toegepast om te innoveren. In het landelijk gebied wordt ICT relatief weinig toegepast. In de overige gebieden (centrum gebied, stedelijk gebied en bedrijventerrein) is de mate van toepassing ongeveer gelijk aan elkaar. Een kwart van de innoverende vestigingen innoveert door vernieuwing van product, proces, diensten of techniek. Iets meer dan 10 procent van de innoverende vestigingen innoveert met behulp van milieu- of energie-technologie. Biotechnologie, medische technologie en opleiding/cursus/nascholing/kennis worden door in totaal 9% van de innoverende vestigingen genoemd.

Verdeling van Flevolandse vestigingen naar wel of geen innovatie in procenten

Verdeling van Flevolandse vestigingen naar wel of geen innovatie in procenten

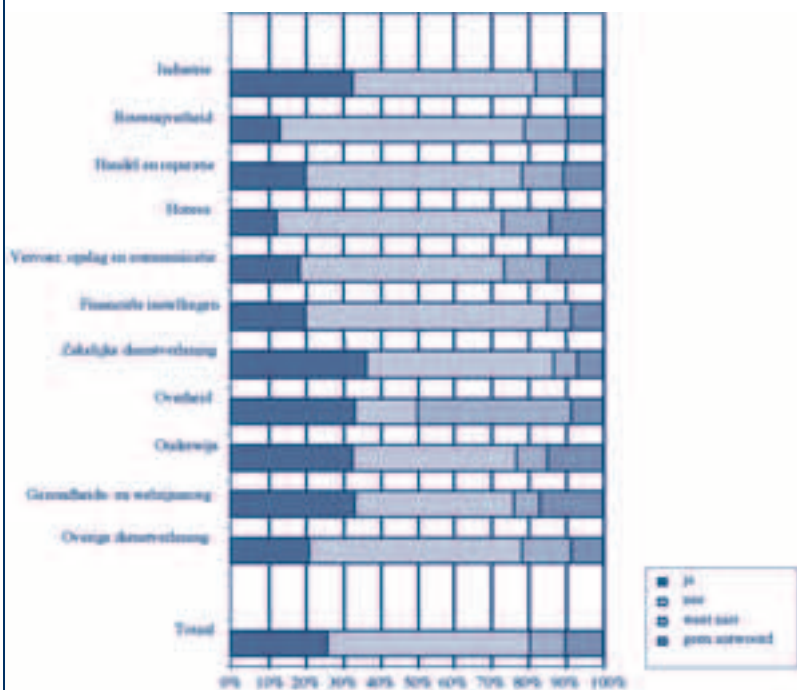

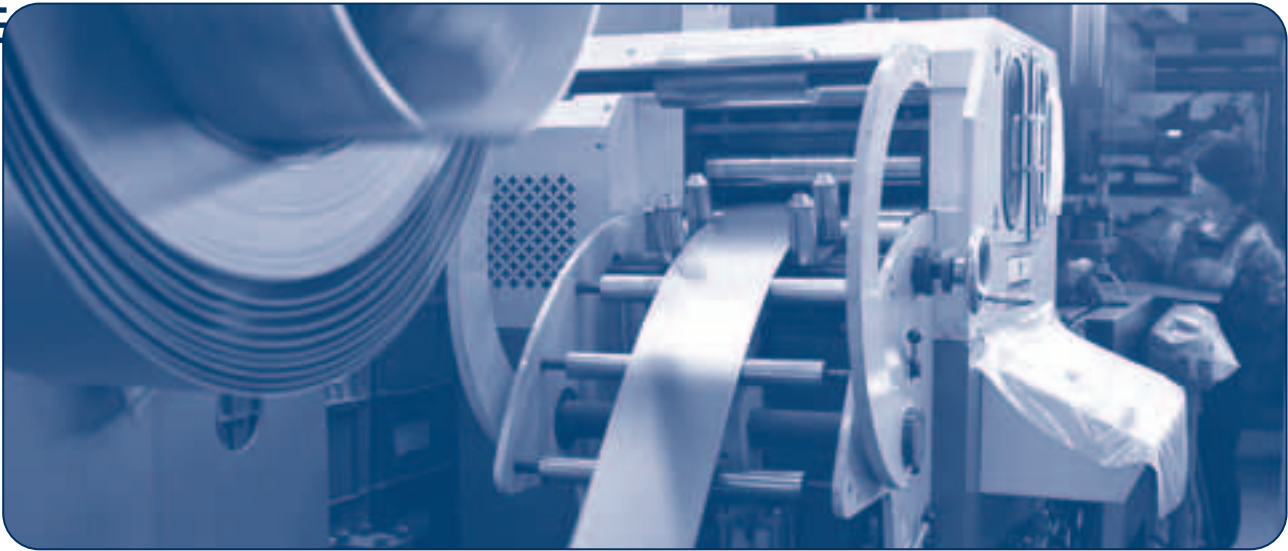
* doordat de respondenten meer dan 1 antwoord mochten geven, kunnen de deelpercentages optellen tot boven de 100% Bron: Provincie Flevoland Economische Zaken

Sectoren

Naar bedrijfssector is in Flevoland een divers beeld te zien. Binnen de sectoren industrie, zakelijke dienstverlening, overheid, onderwijs en gezondheids- en welzijnszorg zijn de hoogste percentages innoverende vestigingen te vinden. De overige sectoren liggen op of onder het Flevolandse gemiddelde.

Verdeling van Flevolandse vestigingen naar wel of geen innovatie naar bedrijfssector in procenten

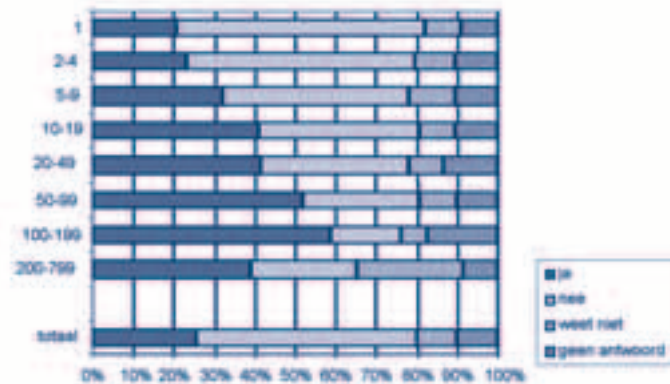

Bron: Provincie Flevoland Economische Zaken

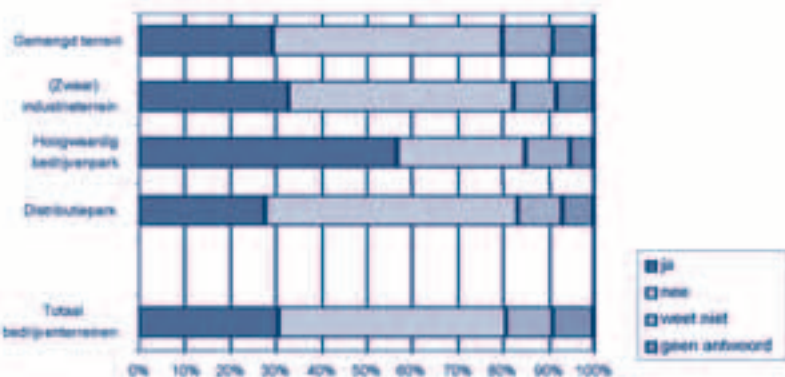
Grootteklassen

Tussen de verschillende grootteklassen zijn behoorlijke verschillen te zien. Zo ligt de mate van toepassing van innovatie in bedrijven met 1 werkzame persoon en met 2 tot en met 4 werkzame personen onder het Flevolandse gemiddelde. In de overige grootteklassen wordt aanzienlijk meer innovatie toegepast. Over het algemeen kan gesteld worden dat het aandeel innoverende vestigingen toeneemt naarmate de grootteklasse toeneemt.

Verdeling van Flevolandse vestigingen naar wel of geen innovatie naar grootteklasse in procenten

Verdeling Flevolandse vestigingen naar wel of geen innovatie naar type bedrijventerrein in procenten

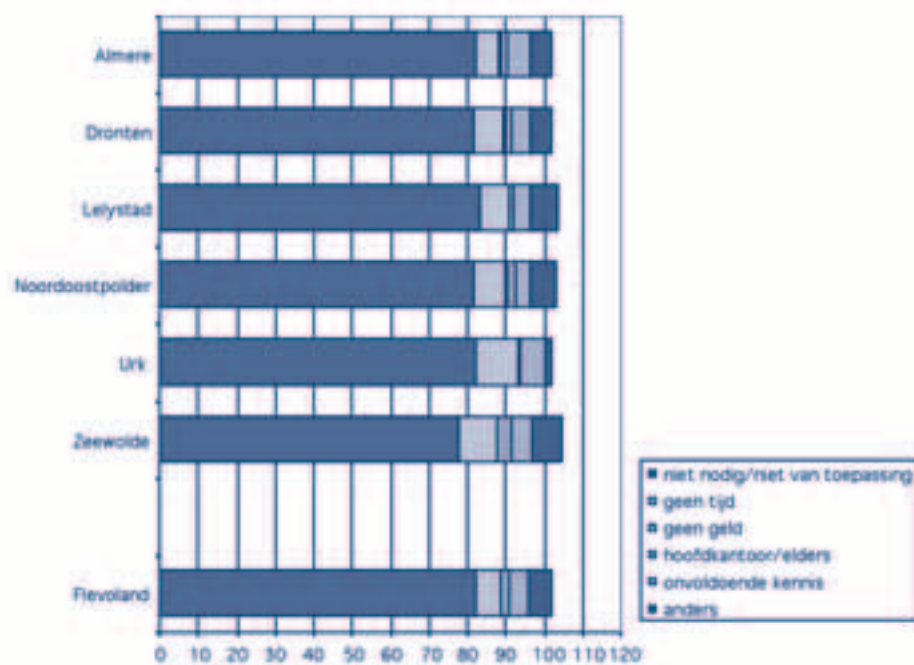

Bron: Provincie Flevoland Economische Zaken

Niet-innoverende vestigingen

Ruim de helft van de vestigingen in Flevoland zegt niet te innoveren. Naar gemeente zijn hier geen grote verschillen in te zien. In de sectoren bouwnijverheid, horeca en financiële instellingen is het aandeel niet-innoverende vestigingen het hoogst. Het niet nodig of niet van toepassing achten van innovatie is de meest voorkomende reden om niet te innoveren in Flevoland. Tachtig procent van de vestigingen die geen innovatie toepassen geeft deze reden op. Overige redenen, zoals geen geld of geen tijd worden haast niet genoemd. Dit beeld blijft hetzelfde als onderscheid gemaakt wordt naar gemeente, bedrijfssector en grootteklasse.

Verdeling van redenen geen innovatie per gemeente en Flevoland in procenten*

* doordat de respondenten meer dan 1 antwoord mochten geven, kunnen de deelpercentages optellen tot boven de 100%
Bron: Provincie Flevoland Economische Zaken

Innovatie maatregelen in Flevoland

Bij innovatie en technologie gaat het vooral om het ontwikkelen en benutten van kennis. Deze kennis moet het innoverende vermogen versterken. Flevoland ondersteunt daarom o.a. financieel het kennispotentieel bij kennisinstellingen, ontwikkelt clusterprojecten in speerpuntsectoren, stimuleert technostarters en voert zelf het Regionaal Innovatie en Technologie Plan uit met Europese steun. Deze inzet moet leiden tot meer innoverende bedrijven en een endogene en duurzame economische groei.

Het rapport 'Toepassing van innovatie in Flevoland: een eerste verkenning' is te downloaden op www.flevoland.nl/kerncijfers of aan te vragen via odv@flevoland.nl.

Werkgelegenheidsstructuur per COROP-gebied (2003)

	Vestigingen	Banen	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel/ horeca	Comm. diensten	Niet-comm. diensten	Totaal
	abs.	abs.	%	%	%	%	%	%	%
Oost-Groningen	7.860	54.630	6,4	21,2	6,1	20,2	15,3	30,8	100
Delfzijl en omgeving	2.460	19.990	5,7	23,2	5,9	16,9	24,3	24,0	100
Overig Groningen	18.860	190.940	3,6	12,4	5,2	17,3	24,0	37,5	100
Noord-Friesland	19.120	144.200	6,3	13,0	6,9	19,2	20,3	34,3	100
Zuidwest-Friesland	7.710	45.330	8,1	16,8	7,7	23,3	17,9	26,2	100
Zuidoost-Friesland	12.660	88.090	6,7	17,2	7,4	22,2	17,0	29,6	100
Noord-Drenthe	7.930	69.500	6,2	10,6	5,7	22,1	15,0	40,4	100
Zuidoost-Drenthe	7.220	63.610	7,4	22,1	8,6	19,1	16,2	26,6	100
Zuidwest-Drenthe	6.320	51.650	6,9	18,2	7,4	23,3	16,2	28,0	100
Noord-Overijssel	17.870	164.190	6,4	16,5	7,1	21,2	18,3	30,5	100
Zuidwest-Overijssel	7.270	66.700	6,9	17,9	6,4	21,1	18,6	29,1	100
Twente	31.610	274.990	5,0	18,7	8,4	22,9	16,2	28,8	100
Veluwe	35.580	307.730	4,0	12,3	6,7	22,6	21,2	33,2	100
Achterhoek	22.640	168.670	7,0	20,8	7,8	22,7	14,5	27,2	100
Arnhem/Nijmegen	34.620	327.790	2,1	12,5	5,5	20,2	22,7	37,0	100
Zuidwest-Gelderland	15.310	97.350	7,7	15,4	8,2	27,1	21,5	20,1	100
Utrecht	66.420	619.240	1,8	8,3	6,5	21,9	30,7	30,8	100
Kop van Noord-Holland	27.390	143.560	10,5	9,6	9,2	20,9	19,0	30,7	100
Alkmaar en omgeving	16.490	93.250	3,4	9,3	6,6	23,5	21,2	36,0	100
IJmond	12.470	77.990	2,6	22,0	7,8	23,0	19,4	25,1	100
Agglomeratie Haarlem	17.500	98.270	0,5	9,7	5,2	22,3	22,7	39,6	100
Zaanstreek	9.100	64.400	1,1	17,8	9,2	20,7	25,1	26,0	100
Groot-Amsterdam	93.840	745.800	1,1	6,1	3,7	21,7	40,3	27,1	100
Het Gooi en Vechtstreek	22.040	110.880	1,1	11,1	5,3	20,7	28,3	33,5	100
Aggl. Leiden en Bollenstreek	14.320	157.030	3,7	11,8	5,9	25,0	18,5	35,0	100
Agglomeratie 's-Gravenhage	26.540	365.120	1,4	5,1	3,2	17,7	30,4	42,2	100
Delften Westland	9.580	105.830	13,2	9,3	5,9	21,8	22,1	27,8	100
Oost-Zuid-Holland	14.340	124.560	7,2	11,7	9,0	25,6	21,0	25,5	100
Groot-Rijnmond	51.590	589.490	2,0	10,0	7,0	21,3	30,8	29,0	100
Zuidoost-Zuid-Holland	15.850	171.960	2,5	15,6	12,7	22,9	19,5	26,9	100
Zeeuwsch-Vlaanderen	6.930	48.810	7,5	18,6	6,3	26,3	16,8	24,4	100
Overig Zeeland	17.090	117.420	7,0	13,9	6,6	24,2	17,6	30,8	100
West-Noord-Brabant	32.890	282.000	4,4	18,3	6,4	22,3	20,4	28,2	100
Midden-Noord-Brabant	20.220	193.940	4,2	18,4	6,1	23,1	18,1	30,2	100
Noordoost-Noord-Brabant	43.830	317.520	5,1	17,4	8,1	23,2	20,8	25,4	100
Zuidoost-Noord-Brabant	42.420	355.980	4,1	19,6	6,4	22,3	24,1	23,6	100
Noord-Limburg	14.720	134.020	10,9	20,6	4,4	23,2	16,1	24,8	100
Midden-Limburg	13.560	100.330	5,8	21,8	6,6	22,8	15,5	27,6	100
Zuid-Limburg	28.470	270.440	1,5	17,7	5,5	21,8	21,9	31,7	100
Flevoland	20.700	139.110	6,2	11,9	5,5	22,2	24,8	29,3	100
Totaal	893.340	7.562.300	3,9	13,2	6,4	21,8	24,4	30,2	100

Bron: LISA 2003

Beschikbare gegevens

Per vestiging zijn de volgende gegevens beschikbaar:

Naam, vestigingsadres, correspondentieadres, activiteitencode (SBI 1993), aantal mannen fulltime, vrouwen fulltime, mannen parttime, vrouwen parttime (absolute gegevens op vestigingsniveau worden alleen geleverd door middel van een grootteklasse of via aggregaties). De werkgelegenheid is inclusief uitzendkrachten. Op basis van deze gegevens is elke denkbare statistiek mogelijk, eventueel gekoppeld met andere gegevensbestanden. LISA behoudt zich ten aanzien van het landelijk register LISA en de daarin opgenomen gegevens alle auteurs- en databankrechten voor.

Omvang bestand

In onderstaande tabel is opgenomen van welke gebieden het LISA-bestand 2003 informatie biedt. Vergelijkbare statistische informatie is er ook voor 2002, 2001, 2000, 1999, 1998, 1997 en 1996.

gebied omschrijving	aantal	minimum	vestigingen maximum	totaal
6 positie postcodegebied	260.385	1	370	808.971
4 positie postcodegebied	4.004	1	3.614	
gemeenten	496	71	64.025	
COROP-gebieden	40	2.103	92.196	
provincies	12	16.836	192.535	

Toelichting: het aantal vier positie postcodegebieden waar vestigingen zijn is in LISA 4008. Het aantal vestigingen per gebied varieert van 1 tot 3.591. Het totale LISA-bestand van 2001 bevat 797.254 vestigingen.

Informatie en/of bestellingen LISA

Voor informatie over LISA en het bestellen van onder andere statistische gegevens, steekproeftekkingen, bestandsverrijkingen kunt u zich wenden tot de LISA Projectorganisatie en Bridgis BV. Voor koppelingen van het LISA-bestand met bijvoorbeeld geografische databestanden kunt u contact opnemen met Bridgis BV.

LISA Projectorganisatie: Van Limburg Stirumlaan 6
Postbus 3045
5003 DA Tilburg
Tel.: (013) 594 01 11
Fax: (013) 463 03 24
E-mail: info@lisa.nl
Internet: www.lisa.nl

Bridgis BV: Sint Walburgkerkpad 3
Postbus 71
4000 AB Tiel
Tel.: (0344) 636 242
Fax: (0344) 636 246
E-mail: info@bridgis.nl
Internet: www.bridgis.nl

Colofon

LISA Nieuws is een uitgave van de Stichting LISA die als doel heeft het beschikbaar hebben van informatie over vestigingen en werkgelegenheid in geheel Nederland, primair ten behoeve van onderzoek en beleid. De Stichting vertegenwoordigt de regionale registerhouders die de informatie verzamelen, beheren en in LISA inbrengen.

Redactie: Juri Heise, Freerk Viersen

Vormgeving: De Cock Design, Tilburg
Druk: Line-Up Media Services, Boxtel

Deze uitgave is verzorgd door de LISA Projectorganisatie. Overname van tekst en cijfermateriaal is alleen toegestaan ten behoeve van niet-commercieel gebruik onder bronvermelding. Hoewel bij de uitgave de uiterste zorg is nagestreefd kan voor eventuele aanwezigheid van (zet)fouten en onvolledigheden geen aansprakelijkheid worden aanvaard.

Bestuur Stichting LISA

P.J. Vriens, voorzitter
drs. F. Viersen, secretaris
drs. G. Scholtens, penningmeester
ir. B.A. Herfst

Regionale bronhouders LISA

Bedrijvenregister Meerlanden
Werkgebied: Gemeente Haarlemmermeer e.o.
dhr. B.E. Achterstraat
Tel.: (023) 567 61 30
e-mail: bedrijvencontact@haarlemmermeer.nl

Regionale Informatiebank Bedrijven en Instellingen Zeeland (RIBIZ)
Werkgebied: Provincie Zeeland
dhr. R. Lucas
Tel.: (0118) 673 537
e-mail: r.lucas@zeeland.kvk.nl

Vestigingenregister Amsterdam
Werkgebied: Gemeente Amsterdam e.o.
dhr. W.H. van Noorden
Tel.: (020) 527 95 42
e-mail: w.noorden@dos.amsterdam.nl

Provinciale Werkgelegenheidsenquête (PWE) Gelderland
Werkgebied: Provincie Gelderland
dhr. drs. F.J. Viersen
Tel.: (026) 359 91 71
e-mail: f.viersen@prv.gelderland.nl

Werkgelegenheidsregister Stadsgebied Haaglanden
Werkgebied: Stadsgebied Haaglanden
dhr. G. Scholtens
Tel.: (070) 750 16 75
e-mail: schg@haaglanden.nl

Vestigingenregister Noord-Brabant
Werkgebied: Provincie Noord-Brabant
dhr. drs. B. Doets
Tel.: (013) 594 01 11
e-mail: b.doets@etin.nl

Provinciaal Arbeidsplaatsenregister (PAR) Utrecht
Werkgebied: Provincie Utrecht
dhr. drs. M. Bergmeijer
Tel.: (030) 258 23 91
e-mail: Maarten.Bergmeijer@Provincie-Utrecht.nl

Werkgelegenheidsregister Provincie Groningen
Werkgebied: Provincie Groningen (excl. Stad Groningen)
mevr. M.S.B. Joustra
Tel.: (050) 316 40 51
e-mail: m.s.b.joustra@provinciegroningen.nl

Werkgelegenheidsregister Friesland
Werkgebied: Provincie Friesland
dhr. R. Monnikhof
Tel.: (058) 292 58 81
e-mail: r.monnikhof@fryslan.nl

Drentse Werkgelegenheids-Enquête (DWE)
Werkgebied: Provincie Drenthe
dhr. R. Haverkate
Tel.: (0592) 36 55 55
e-mail: r.haverkate@drenthe.nl

Bedrijvenregister Zuid-Kennemerland + IJmond
Werkgebied: Haarlem e.o.
dhr. drs. B. Doets (LISA)
Tel.: (013) 594 01 11
e-mail: info@lisa.nl

Vestigingenregister Flevoland
Werkgebied: Provincie Flevoland
dhr. P.M. Smeenk
Tel.: (0320) 265 317
e-mail: smeenk@flevoland.nl

RMO Noordwest-Holland
Werkgebied: KvK voor Noordwest-Holland
dhr. drs. M.A. de Boer
Tel.: (072) 519 57 76
e-mail: mboer@alkmaar.kvk.nl

Vestigingenregister Limburg
Werkgebied: Provincie Limburg
dhr. R.C.M. Vaessens
Tel.: (043) 388 36 13
e-mail: r.vaessens@etil.nl

Gemeente Hilversum
Werkgebied: Gooi en Vechtstreek
mevr. A.G.J. Roeleveld
Tel.: (035) 629 21 11
e-mail: l.roleveld@hilversum.nl

Werkgelegenheidsregister Gemeente Groningen
Werkgebied: Gemeente Groningen
dhr. T.H. Snijders
Tel.: (050) 367 70 16
e-mail: t.snijders@dia.groningen.nl

Bedrijven- en Instellingenregister Overijssel (BIRO)
Werkgebied: Provincie Overijssel
dhr. J. Bos
Tel.: (038) 425 16 30
e-mail: BIRO@prv-overijssel.nl

Voor feiten en cijfers over werkgelegenheid

LISA registreert alle vestigingen en werknemers in Nederland. Samen met ABF Research heeft LISA een database samengesteld met daarin de kerngegevens van de vestigingen en werknemers voor alle gemeenten in Nederland. In de database zijn opgenomen voor 18 type bedrijven (Hoofdgroepen SBI 1993) de aantallen vestigingen, fulltime en parttime mannen en vrouwen. Naast de LISA-informatie zijn er voor alle gemeenten de kenmerken van de bedrijfsterrinen en de bevolking opgenomen. Het totale resultaat is de BedrijvenMonitor 2003.

De database wordt ontsloten met het informatiesysteem Swing. Met Swing kunnen op een zeer gebruikersvriendelijke wijze tabellen, kaartjes, rapporten, staaf-, taart- en lijngrafieken gemaakt worden. Met een druk op de knop zijn de gegevens te presenteren als groei- of indexcijfers.

Alle gegevens worden landsdekkend en over de periode 1996 t/m 2003 op een CD-rom geleverd. De kosten voor de BedrijvenMonitor 2002 bedragen € 470,- voor een standalone versie en € 940,- voor een netwerkversie. De genoemde kosten zijn exclusief 19% BTW.

De BedrijvenMonitor 2003

Voor bestellingen of meer informatie kunt u contact opnemen met de LISA Projectorganisatie of ABF Research. Of bezoek de internetsites: www.lisa.nl of www.abfresearch.nl.

Lisa
Vestigingenregister

